

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 7. julija 2016*

„Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Uredba (ES) št. 44/2001 — Člen 34, točka 2 — Toženec, ki se ni spustil v postopek — Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb — Razlogi za zavrnitev — Dejstvo, da tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bil pravočasno vročen začetni procesni akt — Pojem ‚postopek‘ — Predlog za vrnitev v prejšnje stanje — Uredba (ES) št. 1393/2007 — Člen 19(4) — Vročanje sodnih in zunajsodnih pisanj — Rok, v katerem je predlog za vrnitev v prejšnje stanje dopusten“

V zadevi C-70/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska) z odločbo z dne 27. novembra 2014, ki je prispela na Sodišče 17. februarja 2015, v postopku

Emmanuel Lebek

proti

Januszu Dominu,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C. Toader (poročevalka), A. Rosas, sodnik, A. Prechal, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, agenta,
- za špansko vlado M. J. García-Valdecasas Dorrego, agentka,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes in R. Chambel Margarido, agenta,
- za Evropsko komisijo M. Owsiany-Hornung in M. Wilderspin, agenta,

* Jezik postopka: poljščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 7. aprila 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago, prvič, člena 34, točka 2, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2001, L 12, str. 1, v nadaljevanju: Uredba Bruselj I), in drugič, člena 19(4) Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah („vročanje pisanj“) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000 (UL 2007, L 324, str. 79).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Emmanuelom Lebkom in Januszem Dominom glede priznanja izvršljivosti sodbe, ki jo je izdalo francosko sodišče, na Poljskem.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba Bruselj I

- 3 V uvodnih izjavah 2, 6 in od 16 do 18 Uredbe Bruselj I je navedeno:

„(2) Določene razlike med nacionalnimi predpisi, ki urejajo pristojnost in priznanje sodnih odločb, ovirajo nemoteno delovanje notranjega trga. Nujno je potrebno sprejetje določb za poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah ter za poenostavitev formalnosti, s ciljem hitrega in enostavnega priznanja ter izvršitve sodnih odločb držav članic, ki jih zavezuje ta uredba.

[...]

(6) Zaradi doseganja cilja prostega pretoka sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba zagotoviti in je primerno, da pravila, ki urejajo pristojnost ter priznanje in izvršitev sodnih odločb, ureja zavezujoč in neposredno uporabljen pravni akt Skupnosti.

[...]

(16) Medsebojno zaupanje v ustreznost sodnega varstva znotraj Skupnosti opravičuje samodejno priznavanje sodnih odločb, izdanih v državi članici, ne da bi bil za to potreben kakršen koli postopek, razen v primerih njihovega izpodbijanja.

(17) Na podlagi omenjenega načela medsebojnega zaupanja mora biti postopek za izvršljivost sodne odločbe, izdane v eni državi članici, v drugi državi članici učinkovit in hiter. Izvršljivost sodne odločbe mora biti zato razglašena tako rekoč samodejno, zgolj na podlagi povsem formalnega preverjanja predloženih listin, ne da bi sodišče imelo možnost pri tem po uradni dolžnosti uveljavljati kateri koli razlog za neizvršljivost iz te uredbe.“

(18) Spoštovanje pravice do obrambe pomeni, da mora imeti dolžnik [toženec] zoper razglasitev izvršljivosti možnost pravnega sredstva v kontradiktornem postopku, če meni, da obstaja eden izmed razlogov za neizvršljivost. Vlagatelj zahteve mora imeti na voljo pravno sredstvo, če je njegova zahteva za razglasitev izvršljivosti zavrnjena.“

4 Člen 26(1) in (2) Uredbe Bruselj I določa:

„1. Če je toženec s stalnim prebivališčem v eni od držav članic tožen v drugi državi članici in se ne spusti v postopek, se sodišče po uradni dolžnosti izreče za nepristojno, razen če pristojnost izhaja iz določb te uredbe.

2. Sodišče prekine postopek za toliko časa, dokler se ne ugotovi, da je bilo tožencu omogočeno prejeti pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno, da je lahko pripravil obrambo, ali da so bili storjeni vsi potrebni koraki v tej smeri.“

5 V skladu s členom 26(3) te uredbe se člen 19 Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (UL 2000, L 160, str. 37) uporabi namesto člena 26(2) Uredbe Bruselj I, če je treba v skladu z Uredbo št. 1348/2000 iz ene države članice v drugo državo članico poslati pisanje o začetku postopka ali drugo enakovredno pisanje.

6 V skladu s členom 33(1) Uredbe Bruselj I se „[s]odna odločba, izdana v državi članici, [...] v drugih državah članicah prizna, ne da bi bilo potrebno za priznanje začeti kakršen koli poseben postopek“.

7 Člen 34, točka 2, te uredbe določa, da se sodna odločba ne prizna, „če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, razen če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost“.

8 Člen 35 navedene uredbe določa:

„1. Poleg tega se sodna odločba ne prizna, če se ni upoštevalo določb oddelkov 3, 4 ali 6 poglavja II ali v primeru iz člena 72.

2. Pri preverjanju pristojnosti iz prejšnjega odstavka je sodišče ali pristojen organ, pred katerih se zahteva priznanje, vezan na ugotovitve dejstev, na katerih je sodišče v državi članici izvora utemeljilo svojo pristojnost.

3. Brez poseganja v prvi odstavek pristojnosti sodišč države članice izvora ni dovoljeno preverjati. Preizkusa javnega reda iz točke 1 člena 34 ni dovoljeno uporabiti glede pravil o pristojnosti.“

9 Člen 38(1) Uredbe Bruselj I določa:

„Sodna odločba, izdana v državi članici in izvršljiva v tej državi članici, se izvrši v drugi državi članici, ko je na zahtevo katere koli od zainteresiranih strank razglašena za izvršljivo v tej državi.“

10 Člen 45 te uredbe določa:

„1. Sodišče, pri katerem se vloži pravno sredstvo iz člena 43 ali 44, zavrne razglasitev izvršljivosti oz. prekliče razglasitev izvršljivosti samo na podlagi enega izmed razlogov iz členov 34 in 35. Svojo odločitev mora sprejeti brez odlašanja.

2. Pod nobenimi pogoji tuje sodne odločbe ni dovoljeno preverjati glede vsebine.“

Uredba št. 1393/2007

11 V uvodnih izjavah 6, 7 in 12 Uredbe št. 1393/2007 je navedeno:

„(6) Zaradi učinkovitosti in hitrosti sodnih postopkov v civilnih zadevah mora pošiljanje sodnih in izvensodnih pisanj potekati neposredno in s hitrimi sredstvi med lokalnimi organi, ki jih imenujejo države članice. Države članice lahko izrazijo svoj namen, da bodo za obdobje petih let imenovale en organ za pošiljanje in en organ za sprejem, ali samo en organ, ki bo opravljal obe nalogi. Vendar se to imenovanje lahko obnovi vsakih pet let.

(7) Hitrost pošiljanja upravičuje uporabo vseh ustreznih sredstev, če so izpolnjeni določeni pogoji glede čitljivosti in zanesljivosti prejetega pisanja. Zaradi varnosti pošiljanja mora biti pisanju, ki se pošilja, priložen standardni obrazec, ki mora biti izpolnjen v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov kraja, kjer naj se vročitev opravi, ali v drugem jeziku, ki je za zadevno državo članico sprejemljiv.

[...]

(12) Organ za sprejem bi moral z uporabo standardnega obrazca pisno poučiti naslovnika, da lahko zavrne sprejem pisanja, ki se vroča, in sicer v času vročitve ali tako, da pisanje v enem tednu vrne organu za sprejem, če ni napisano v jeziku, ki ga naslovnik razume, ali v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov kraja vročitve. To pravilo bi se moralo uporabljati tudi za naknadne vročitve, potem ko je naslovnik uporabil pravico do zavrnitve. Ta pravila o zavrnitvi bi se morala uporabljati tudi za vročanje prek diplomatskih ali konzularnih predstavnikov za vročanje z uporabo poštnih storitev in za neposredno vročanje. Določiti bi bilo treba, da se lahko vročitev zavrnjenega pisanja opravi z vročitvijo prevoda pisanja naslovniku.“

12 Člen 1 te uredbe določa:

„1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, kadar je treba poslati sodno ali izvensodno pisanje iz ene države članice v drugo državo članico z namenom vročitve v slednji državi članici. Ne uporablja se zlasti za davčne, carinske ali upravne zadeve ali za odgovornost države za dejanja in opustitve dejanj pri izvajanju javne oblasti (*acta iure imperii*).“

2. Ta uredba se ne uporablja, kadar naslov osebe, ki ji je treba vročiti pisanje, ni znan.

[...]“

13 Člen 19(4) navedene uredbe določa:

„Če je bilo treba pisanje, na podlagi katerega se začne postopek, ali enakovredno pisanje v skladu z določbami te uredbe z namenom vročitve poslati v drugo državo članico in je bila proti tožencu, ki se ni spustil v postopek, izrečena sodba, lahko sodnik tožencu v zvezi z rokom za vložitev pritožbe dovoli vrnitev v prejšnje stanje, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) toženec brez svoje krivde s pisanjem ni bil seznanjen dovolj zgodaj, da bi lahko pripravil svojo obrambo, ali ni bil seznanjen s sodbo dovolj zgodaj, da bi lahko vložil pritožbo; in

(b) obramba toženca v glavni stvari ima *prima facie* možnosti za uspeh.

Predlog za vrnitev v prejšnje stanje se lahko vloži samo v razumnem roku po tem, ko je bil toženec seznanjen s sodbo.

Vsaka država članica lahko v skladu s členom 23(1) izjavi, da take prošnje ne bo obravnavala, če je vložena po preteku roka, ki ga navede v izjavi, vendar pa ta v nobenem primeru ne sme biti krajši od enega leta od datuma sodbe.“

- 14 V skladu s členom 23(1) Uredbe št. 1393/2007 „[d]ržave članice sporočijo Komisiji informacije iz členov 2, 3, 4, 10, 11, 13, 15 in 19. [...]“
- 15 Francoska republika je v skladu z navedenim členom 23(1) v svoji izjavi navedla, da je rok za morebiten predlog toženca za vrnitev v prejšnje stanje določen na eno leto od izdaje sodbe.

Francosko pravo

- 16 Člen 540 zakonika o civilnem postopku v različici, ki izhaja iz uredbe št. 2011-1043 z dne 1. septembra 2011 o varstvenih ukrepih, sprejetih po uvedbi dedovanja, in o postopku za izdajo začasnih odredb (JORF z dne 2. septembra 2011, str. 14884, v nadaljevanju: ZCP), določa:

„Če je bila sodba izdana kot zamudna sodba ali če se šteje za protislovno, lahko sodišče tožencu odobri vrnitev v prejšnje stanje po zamudi roka, če toženec – ne da bi bil za to kriv – s sodbo ni bil seznanjen pravočasno, da bi lahko vložil pravno sredstvo, ali pa ni bil opravično sposoben.

Vrnitev v prejšnje stanje se predlaga predsedniku sodišča, ki je pristojno za obravnavanje ugovora ali pritožbe. Predsednik odloča kot pri izdaji začasnih odredb.

Predlog je dopusten do izteka roka dveh mesecev po prvem aktu, ki je bil osebi vročen, oziroma po prvem ukrepu izvršbe, s katerim se dolžniku deloma ali v celoti prepreči razpolaganje s premoženjem.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 17 V okviru prvega postopka pred pristojnimi poljskimi sodišči je E. Lebek zahteval priznanje in izvršitev sodbe tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu, Francija) z dne 8. aprila 2010, s katero je bilo J. Dominu naloženo, naj E. Lebku plačuje preživnino v znesku 300 EUR na mesec.
- 18 V skladu s predložitveno odločbo začetni procesni akt, vложен pri tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu), ni bil vročen tožencu, J. Dominu, ker njegov naslov v Parizu, ki ga je navedla tožeča stranka, E. Lebek, ni bil pravilen, saj je imel toženec od leta 1996 stalno prebivališče na Poljskem. J. Domino, ki ni bil seznanjen s tekočim postopkom, se ni mogel braniti.
- 19 J. Domino se je s sodbo, ki jo je izdalo to francosko sodišče, seznanil šele julija 2011, kar je več kot eno leto po razglasitvi te sodbe, ko mu je Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okrožno sodišče v kraju Jelenia Góra, Poljska) v okviru postopka, ki je bil uveden pred zadnjenavedenim sodiščem, vročilo izvoda sodbe tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu) in predloga E. Lebka za priznanje njene izvršljivosti.
- 20 S sklepoma Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okrožno sodišče v kraju Jelenia Góra) z dne 23. novembra 2011 in Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (pritožbeno sodišče v Wrocławu, Poljska) z dne 31. januarja 2012 sta ti sodišči zavrnila predlog E. Lebka zaradi nespoštovanja pravice J. Domina do obrambe, saj se je zadnjenavedeni s sodbo tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu) seznanil na datum, ko ni bilo več mogoče vložiti rednega pravnega sredstva.

- 21 Pozneje je E. Lebek pri Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okrožno sodišče v kraju Jelenia Góra) vložil drugo tožbo, ki je imela enak predmet kot tožba, ki je bila prej zavrnjena, pri tem pa je navajal nova dejstva, in sicer, da je bila sodba tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu) tožencu vročena 17. in 31. maja 2012 v skladu z določbami Uredbe št. 1393/2007. Ti vročitvi sta se nanašali na to sodbo in na navodilo za toženca, v katerem so povzete med drugim določbe člena 540 ZCP. V skladu s tem navodilom je lahko toženec vložil predlog za vrnitev v prejšnje stanje po izteku roka dveh mesecev po vročitvi zadevne sodbe.
- 22 Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okrožno sodišče v kraju Jelenia Góra) je s sodbo z dne 14. decembra 2012, v kateri je poudarilo, da toženec v tako določenem roku ni vložil takega predloga, ugodilo drugemu predlogu E. Lebka z ugotovitvijo, da je bilo spoštovanje pravice do obrambe zagotovljeno, in priznalo izvršljivost sodbe tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu) na Poljskem.
- 23 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (pritožbeno sodišče v Wrocławu, Poljska) je z odločbo z dne 27. maja 2013 po pritožbi, ki jo je vložil J. Domino, spremenilo izpodbijano sodbo in zavrnilo predlog za priznanje z obrazložitvijo, da je treba člen 34, točka 2, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da zgolj možnost vložitev predloga za vrnitev v prejšnje stanje ne pomeni, da obstajajo dejanske možnosti začetka postopka zoper sodbo tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu), saj je namreč ta pritožba odvisna od predhodne pritrdilne odločbe francoskega sodišča o navedenem predlogu za vrnitev v prejšnje stanje.
- 24 E. Lebek je pri Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska) vložil kasacijsko pritožbo zoper to odločbo Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (pritožbeno sodišče v Wrocławu).
- 25 Po mnenju Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) se toženec, če je imel v državi izvora zadevne odločbe možnost vložiti predlog za vrnitev v prejšnje stanje v zvezi s to odločbo, ne more sklicevati na razloge za zavrnitev razglasitve njene izvršljivosti iz člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I.
- 26 To sodišče meni, da bi moralo biti mogoče pojem „postopek“ iz člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I razlagati široko, saj je *ratio legis* te določbe varstvo toženca, kadar je bila proti njemu izdana sodba, ne da bi mu bilo vročeno pisanje o začetku postopka. Tako varstvo naj bi bilo zagotovljeno, če je v zvezi z rokom za vložitev pritožbe mogoče predlagati vrnitev v prejšnje stanje.
- 27 Opozorilo je tudi, da je v skladu s členoma 19(4) in 23(1) Uredbe št. 1393/2007 v Franciji rok, v katerem je predlog za vrnitev v prejšnje stanje dopusten, eno leto od razglasitve zadevne sodbe.
- 28 Iz tega naj bi sledilo, da če je treba člen 19(4) navedene uredbe razlagati tako, da izključuje uporabo nacionalnih določb, ki urejajo vprašanje podaljšanja roka za vložitev pritožbe, kot je člen 540 ZCP, bi to pomenilo, da toženec ne more več vložiti predloga za vrnitev v prejšnje stanje, saj se je iztekel enoletni rok in zato toženec ne more več začeti postopka v smislu zadnjega dela stavka člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I.
- 29 Vendar Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) meni, da člen 19(4) Uredbe št. 1393/2007 nima take izključne narave in ne nasprotuje uporabi nacionalnih določb glede vrnitve v prejšnje stanje. Ta določba naj bi tako opredeljevala le minimalni standard varstva toženca, ki se ni spustil v postopek in ki mu predlog ni bil vročen, državam članicam pa naj bi omogočala, da uporabijo ugodnejše ukrepe.

30 V teh okoliščinah je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člen 34, točka 2, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da tam navedena možnost začetka postopka za izpodbijanje sodne odločbe obsega tako primer, v katerem je mogoče ustrezno pravno sredstvo vložiti v roku, ki ga določa nacionalno pravo, kot tudi primer, v katerem se je ta rok že iztekel, vendar pa je mogoče vložiti predlog za vrnitev v prejšnje stanje in nato – ko se temu predlogu ugotovi – vložiti še ustrezno pravno sredstvo?
2. Ali je treba člen 19(4) Uredbe št. 1393/2007 razlagati tako, da v zvezi z rokom za vložitev pritožbe izključuje uporabo določb nacionalnega prava o vrnitvi v prejšnje stanje, ali tako, da ima toženec na izbiro, da vloži predlog v skladu s to določbo ali pa uporabi ustrezni pravni institut nacionalnega prava?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „postopek“ iz člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da vključuje tudi predlog za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za vložitev rednega pravnega sredstva že iztekel.
- 32 V zvezi s tem je treba poudariti, da je treba v kar največji meri zagotoviti enakost ter enotnost pravic in obveznosti, ki za države članice in zainteresirane osebe izhajajo iz Uredbe Bruselj I, zato pojma „postopek“ v smislu člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I ni mogoče razlagati kot zgolj napotitev na notranje pravo ene ali druge zadevne države. Navedeni pojem je treba obravnavati kot avtonomen pojem, ki ga je treba razlagati med drugim s sklicevanjem na cilje te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 33 Glede ciljev navedene uredbe je iz njenih uvodnih izjav 2, 6, 16 in 17 razvidno, da je njen namen zagotoviti prosti pretok sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, izdanih v državah članicah, s poenostavitvijo formalnosti, da bi se te sodne odločbe hitro in enostavno priznale in izvršile (sodba z dne 14. decembra 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, točka 23).
- 34 Vendar tega cilja ni mogoče doseči tako, da se na kakršen koli način oslabi pravica do obrambe, kot je Sodišče razsodilo glede člena 27, točka 2, Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija) (sodba z dne 14. decembra 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 35 Poleg tega je iz uvodne izjave 18 Uredbe Bruselj I razvidno, da spoštovanje pravice do obrambe pomeni, da mora imeti toženec zoper razglasitev izvršljivosti odločbe možnost vložitve pravnega sredstva v kontradiktornem postopku, če meni, da obstaja eden od razlogov za neizvršljivost.
- 36 V zvezi s tem je iz uvodnih izjav od 16 do 18 Uredbe Bruselj I razvidno, da se s sistemom pravnih sredstev zoper priznanje ali izvršitev odločbe skuša ustvariti ustrezno ravnotežje med, po eni strani, medsebojnim zaupanjem v ustreznost sodnega varstva znotraj Unije, ki upravičuje načeloma samodejno priznavanje in razglasitev izvršljivosti sodnih odločb, izdanih v eni državi članici, v drugi državi članici, in po drugi strani, spoštovanjem pravice do obrambe, kar pomeni, da mora imeti toženec zoper razglasitev izvršljivosti odločbe možnost vložitve pravnega sredstva v kontradiktornem postopku, če meni, da obstaja eden od razlogov za neizvršljivost (sodba z dne 28. aprila 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, točka 73).

- 37 Sodišče je razsodilo tudi, da temeljne pravice, kot je spoštovanje pravice do obrambe, ki izvirajo iz pravice do poštenega sojenja, nimajo absolutne veljave, ampak so lahko omejene. Vendar morajo te omejitve dejansko ustrezati ciljem v splošnem interesu, ki jih uresničuje zadevni ukrep, in glede na cilj, ki se uresničuje, ne smejo pomeniti nesorazmernega poseganja v navedene pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 17. novembra 2011, *Hypoteční banka*, C-327/10, EU:C:2011:745, točka 50).
- 38 Glede člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I je treba opozoriti, da drugače od člena 27, točka 2, Bruseljske konvencije ne zahteva nujno pravilnosti vročitve pisanja o začetku postopka, ampak dejansko spoštovanje pravice do obrambe (glej sodbo z dne 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, točka 20).
- 39 Namen člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I, na katerega napotuje njen člen 45(1), je prek sistema dvojnega nadzora zagotoviti spoštovanje pravic toženca, ki se ni spustil v postopek, v postopku, ki poteka v državi članici izvora. V skladu s tem sistemom mora sodišče zaprosene države članice zavriniti ali, v primeru vložitve pravnega sredstva, preklicati izvršljivost tuje zamudne sodne odločbe, če pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje tožencu ni bilo vročeno pravočasno in tako, da bi se ta lahko branil, razen če je vložil pravno sredstvo zoper to odločbo pri sodišču države članice izvora, če je to lahko storil (sodba z dne 6. septembra 2012, *Trade Agency*, C-619/10, EU:C:2012:531, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 40 Vendar člen 34, točka 2, Uredbe št. Bruselj I ne določa, da bi moral toženec storiti nove korake, ki bi presegali običajno skrbnost pri obrambi lastnih pravic, kot je na primer seznanitev z vsebino odločbe, izdane v drugi državi članici (sodba z dne 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, točka 39).
- 41 Zato mora biti toženec, ki se ni spustil v postopek, da bi se lahko štelo, da je imel v smislu člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I možnost začeti postopek za izpodbijanje sodne odločbe, izrečene proti njemu, seznanjen z vsebino te sodne odločbe, kar predpostavlja, da mu je bila ta vročena (sodba z dne 14. decembra 2006, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, točka 40).
- 42 Glede, natančneje, predloga za vrnitev v prejšnje stanje je treba pojasniti, da je namen takega predloga tožencu, ki se ni spustil v postopek, omogočiti uveljavljanje pravice do vložitve pravnega sredstva po izteku roka, ki ga zakon določa za uveljavljanje te pravice.
- 43 Namenjen je torej, tako kot možnost vložitve rednega pravnega sredstva, zagotavljanje učinkovitega spoštovanja pravice tožencev, ki se niso spustili v postopek, do obrambe.
- 44 V skladu s členom 19(4) Uredbe št. 1393/2007 pa se pri vložitvi predloga za vrnitev v prejšnje stanje predpostavlja, da toženec brez svoje krivde z zadevnim aktom ni bil pravočasno seznanjen tako, da bi lahko vložil pravno sredstvo, in da njegovi pritožbeni razlogi niso povsem neutemeljeni. Ta predlog mora biti poleg tega vложен v razumnem roku.
- 45 Če so pogoji, ki so tako določeni v členu 19(4) Uredbe št. 1393/2007, izpolnjeni in ima toženec še vedno možnost zahtevati, da se ponovno vzpostavi njegova pravica do vložitve rednega pravnega sredstva, ni mogoče šteti, da ne more več učinkovito uveljavljati pravice do obrambe. V teh okoliščinah ni mogoče šteti, da je vložitev predloga za vrnitev v prejšnje stanje nov korak, ki presega običajno skrbnost pri obrambi pravic toženca, ki se ni spustil v postopek.
- 46 Če zadnjenavedeni ni uveljavljal svoje pravice do vložitve predloga za vrnitev v prejšnje stanje, čeprav bi to lahko storil, pogoji, navedeni v točki 44 te sodbe, pa so izpolnjeni, priznanja zamudne sodbe, izdane proti njemu, ni mogoče zavrniti na podlagi člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I.

- 47 Zamudne sodbe pa ni mogoče priznati, če je toženec, ki se ni spustil v postopek in mu ni mogoče očitati krivde, vložil predlog za vrnitev v prejšnje stanje, ki je bil nato zavržen, čeprav so bili pogoji iz člena 19(4) Uredbe št. 1393/2007 izpolnjeni.
- 48 Ta rešitev lahko zagotavlja spoštovanje pravice do poštenega sojenja in pravo ravnotežje med nujnostjo zagotavljanja samodejnega priznavanja in razglasitve izvršljivosti sodnih odločb, izdanih v eni državi članici, v drugi državi članici po eni strani in spoštovanjem pravice do obrambe po drugi.
- 49 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba pojem „postopek“ iz člena 34, točka 2, Uredbe Bruselj I razlagati tako, da vključuje tudi predlog za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za vložitev rednega pravnega sredstva iztekel.

Drugo vprašanje

- 50 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 19(4), zadnji pododstavek, Uredbe 1393/2007 razlagati tako, da izključuje uporabo določb nacionalnega prava o sistemu predlogov za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za dopustnost vložitve takih predlogov, kot je določen v izjavi države članice, na katero se sklicuje navedena določba, iztekel.
- 51 Najprej je treba opozoriti, da je na podlagi člena 288, drugi odstavek, PDEU uredba splošni pravni akt Unije, je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Zaradi svoje narave in vloge v sistemu virov prava Unije ima takojšnje učinke in posameznikom lahko daje pravice, ki so jih nacionalna sodišča dolžna varovati (sodbi z dne 14. julija 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac, C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484, točka 40, in z dne 10. decembra 2013, Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, točka 48).
- 52 Glede tega izbira oblike uredbe kaže na pomen, ki ga zakonodajalec Unije namenja neposredni in enotni uporabi določb Uredbe št. 1393/2007 (glej po analogiji sodbi z dne 8. novembra 2005, Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, točka 46, in z dne 25. junija 2009, Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, točka 49).
- 53 V skladu s členom 19(4), zadnji pododstavek, Uredbe št. 1393/2007 lahko vsaka država članica v skladu s členom 23(1) te uredbe izjavi, da predlog za vrnitev v prejšnje stanje ni dopusten, če je vložen po preteku roka, ki ga navede v izjavi, vendar pa ta v nobenem primeru ne sme biti krajši od enega leta od datuma razglasitve zadevne sodbe.
- 54 Francoska republika je v obravnavanem primeru uporabila možnost iz navedenega člena 19(4) in v svoji izjavi navedla, da predlog za vrnitev v prejšnje stanje v zvezi z rokom za vložitev pritožbe ni dopusten, če je vložen po izteku roka enega leta od izdaje navedene sodbe.
- 55 Poleg tega so v skladu z ustaljeno sodno prakso zastaralni roki na splošno namenjeni zagotavljanju pravne varnosti (sodbi z dne 28. oktobra 2010, SGS Belgium in drugi, C-367/09, EU:C:2010:648, točka 68, in z dne 8. septembra 2011, Q-Beef in Bosschaert, C-89/10 in C-96/10, EU:C:2011:555, točka 42).
- 56 V postopku v glavni stvari pa ni sporno, da je bil J. Domino s sodbo tribunal de grande instance de Paris (prvostopenjsko sodišče v Parizu) seznanjen šele julija 2011, ko se je rok enega leta od razglasitve te sodbe že iztekel.
- 57 Zato bi bilo v nasprotju z načelom pravne varnosti in s pravno zavezujočo naravo uredb Unije, če bi se člen 19(4) Uredbe št. 1393/2007 razlagal tako, da se lahko predlog za vrnitev v prejšnje stanje vloži tudi v roku, ki ga določa nacionalno pravo, čeprav ni več dopusten v skladu z zavezujočo določbo te uredbe, ki se neposredno uporablja.

- 58 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 19(4), zadnji pododstavek, Uredbe št. 1393/2007 razlagati tako, da izključuje uporabo določb nacionalnega prava o sistemu predlogov za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za dopustnost vložitve takih predlogov, kot je naveden v izjavi države članice, na katero se sklicuje navedena določba, iztekel.

Stroški

- 59 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Pojem „postopek“ iz člena 34, točka 2, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da vključuje tudi predlog za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za vložitev rednega pravnega sredstva iztekel.**
2. **Člen 19(4), zadnji pododstavek, Uredbe št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah („vročanje pisanj“) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000 je treba razlagati tako, da izključuje uporabo določb nacionalnega prava o sistemu predlogov za vrnitev v prejšnje stanje, če se je rok za dopustnost vložitve takih predlogov, kot je naveden v izjavi države članice, na katero se sklicuje navedena določba, iztekel.**

Podpisi